

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

19.07.24

UKA2024/56

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

UKA2025 sioqqullugu utoqqalinersiaqarneq pillugu inatsisip allanngortinneqarnissaa siunertaralugu Inatsisartut Inatsisissaattut siunnersuummik Naalakkersuisut saqqummiusseqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, taamaalilluni utoqqalinersiat tunngaviusumik soraarnerussutisianut soraarnerussutisianullu tapinut agguarneqarnerat atorunnaarsinneqassalluni, aamma taamaalilluni utoqqalinersiallit namminneq inooqatigisalluunniit isertitai apeqqutaatinnagit ukiumut 165.000 kr.-inik soraarnerussutisiaqalernissamut pisinnaatitaaffealissallutik. Utoqqalinersiat maannakkumut periuseq atorlugu ukiumut ataasiarlutik Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup procentimik aaqqiissutaasumik naatsorsugaa toqqammavigalugu nalimmassaaserneqartassapput.

(Inatsisartunut Ilaasortaq, Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Tunngavilersuut:

Nunatsinni kikkunnut tamanut utoqqalinissaq kajuminnartuullunilu toqqissisimanartuusariaqarpoq. Utoqqartagut ukiorpassuarni suliffeqarfinni suliffinnilu qarasaq aammalumi timi atorlugu suleruluffiusuni sulereersimallutik, inuiaqatigiillu ullumikkut killiffiannut annertuumik qararsartik, timertillu atorlugit tunniussaqaarerlutik eqqissillutik toqqissillutillu utoqqalillutik soraarnerussutisiaqarnissamik naatsorsuuteqarsinnaasariaqarput. Inuit Ataqatigiinni utoqqalilluni soraarnerussutisiat atugarissaarnikkut ikiorsiissutissatut isigaavut, kikkullu tamarmik toqqissisimasumik utoqqalinerminni inuuniuteqarsinnaanissaannut soraarnerussutisiat qulakkeerinnittussatut isigaavut.

Soraarnerussutisiaqartitsineq eqqarsaatigalugu nunatsinni aanaa aataalu periarfissagissaarnerusariaqarput. Ukiunilu kingullerni utoqqartatta utoqqalilluni soraarnerussutisiaqarnerup tungaatigut pitsaanagerusunik atugassaqarsinnaalerumallutit qallunaat nunaannut nuuttartut suli amerligaluttuinnassanngippata, taava utoqqartatta nunatsinni inuttut ataqqinassusilimmik utoqqalinerminni inuuneqarnissaannik tunngavissiilluta Danskit aammalu nunani avannarlerni utoqqalinersiaqartitsinermi annertussusiliinikkut, pitsaasutsikkullu unammillersinnaasumik inissiisariaqalerpugut. Danskit nunanilu allani avannarlerni pissutsinut annertunerusumik sanillersuunneqarsinnaasunik periarfissiisariaqalerpugut. Tamaammaattumik utoqqartatsinnut tamanut kinannguugaluartumut kinarsuugaluartumulluunniit aammalu aapparisaq qanoq isertitaqartuunera apeqqutaatinnagu, ataatsimut tamakkiisumik isiginnilluta tamanut atuuttussamik naligiinnerusumik aaqqiinissaq Inuit Ataqatigiit qulakkeerinneqataaffigissallugu suleqataaffigerusupparput.

INUIT ATAQTIGIIT

Inatsisartuni

Una iliuuserineqartussatut siunnersuutiginiagarput tassunga tungaanut malunnaatilimmik alloriaqqinnertut isigineqassaaq, piffissamilu kingullermi utoqqalilluni soraarnerussutisiaqartitsinermut tunngatillugu iliuuserineqarsimasunut pitsaasunullu nangitsinertut alloriaqqinnertullu isigineqassalluni.

Nunatsinni utoqqalinersiaqartitsineq pillugu inatsisartut inatsisaata, Danskit, nunanilu allani avannarlerni utoqqalinersiaqartitsisarnerannut sanillillugu naammaginangitsumik aaqqissuussisimanerput pissutigalugu utoqqalillutik soraarnerussutisiaqalersimalersut amerlignaluttuinnartut akornanni ajoraluatumik qallunaat nunaannut nuuttariaqartatut amerlignaluttuinnarnarnerat uggornarpoq, ajorpoq akuersaarneqarsinnaangilaq, iliuuseqarfignisariaqalerparput aaqqivignisariaqalerparpullu.

Nunatsinni kikkunnut tamanut utoqqalinissaq kajuminnartuullunilu toqqissisimanartuussariaqarpoq. Utoqqartartagut ukiorpassuarni suliffeqarfinni suliffinnilu qarasaq aammalumi timi atorlugu suleruluffiusuni sulereersimallutik, inuiaqatigiillu ullumikkut killiffiannut annertuumik qararsartik, timertillu atorlugit tunniussaqaareerlutik eqqissillutik toqqissillutillu utoqqalillutik soraarnerussutisiaqarnissamik naatsersuuteqarsinnaasariaqarput, minnerunngitsumilu;

Utoqqartagut, ilisimasaqarluartut misilittagartuut atorfissaqartitagullu, aamma qallunaatut taasartagaat de gråguld (Kultiutigut qeersaartut) annaajuassanngikkutsigit immikkut ittumik iliuuseqartariaqalerpugut. "Kultiutigut qeersaartut" atorfissaqartippagut pisariaqartippagullu. Nunarput qimannagu, ilaquttat ernuttatillu qimannagit nunatsinni eqqissillutik inooqataasinnaasariaqarput, suleqataarusukkunillu suleqataallutik.

Taamaattumik taama tunngavilersuuteqarlunga utoqqartatta pitsaanagerusumik atugassaqaalernissaannut tunngassuteqartumik inatsisartut aaliangiiffignisassaattut siunnersuuteqarpunga.

Nuannersumik angusaqarfiulluarmillu oqallittoqarnissaannik kissaassillunga.

Qujanaq

Peter Olsen Inuit Ataqatit

§ 37 naapertorlugu apeqquteqaat takuuk: 162/2024

Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfiup kisitsisaatai kingulliit naapertorlugit nunatsinni 2022-mi 3.859-inik utoqqalinersiutisartoqarpoq.

Utoqqalinersiallit amerlassusaat taanna aallaavigalugu, pisortat ataatsimut utoqqalinersianut aningaasartuutaat ukiumut 636,7 mio. kr-iunissaat siunnersuutip nassatarissavaa. Tassannga Nunatta Karsiata 90 procentit akilissavai, taakkulu ukiumut 573 mio. kr-t misaannik naleqarput, kommunillu 10 procentit aningaasartuutigissavaat, taakkulu ukiumut 63,7 mio. kr-nik naleqarput.

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

Ukioq manna nunatta karsiata utoqqalinersianut aningaasartuutissai 475 mio. kr-t missaannik annertussuseqarnissaat ilimagineqarpoq, kommunillu 52,8 mio. kr-t missaannik aningaasartuuteqarnissaat ilimagineqarluni.

Siunnersuut taamaalilluni nunatta karsianut ukiumut 98,3 mio. kr.-t missaannik aningaasartuuteqarnerulersitsissaaq, kommunillu ukiumut katillugit 10,9 mio. kr.-inik aningaasartuuteqarnerulissallutik.

Taamaattoq annertussutsinik missingiineq maanna utoqqalinersiallit amerlassusaannik (2022) aallaaveqarnera, ukiunilu aggersuni utoqqalinersiallit amerlinissaasa ilimagineqarnerat oqaatigineqassaaq, tamannalu pisortat utoqqalinersianut aningaasartuutaasa suli annertuseriarnerat malitsigissavaa.

Siunnersuummik atulersitsineq inatsisissatut siunnersuummik suliaqarnermik malitseqassaaq.

Aallaffissornikkut isumalluutit tassunga atugassanngortinneqarumaartut, nutserititsinerit, tusarniaaneq inatsiseqarnermillu teknikikkut misissuineq ilanngullugit A/C-fuldmægtip ukiumut aningaasarsiaanit annertunerunninnissaat ilimagineqarpoq, taakkulu 500.000 kr-nik naleqarput. Siunnersuut kommunit utoqqalinersiaqartitsinermut allaffissornerannik oqilisaassissasoq ilimagineqarpoq.

Namminersortunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Soqanngilaq.

Innuttaasunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Siunnersuut utoqqalinersialinnut, utoqqalinersiamit saniatigut allanik isertitaqartunut utoqqalinersianik amerleriartitsissaaq.